

## انتخابات نائین در سال ۱۳۰۷ شمسی نوشته سلطان ابراهیم عامری

به کوشش: سیدصادق حسینی اشکوری

اشاره:

نسخه شماره ۱۴۷۰۳ کتابخانه مجلس شورای اسلامی مجموعه ای است از محمود وایاز سهیلی خوانساری و خمسة نظامی که متن و حاشیه شده و قسمت‌های مختلف نسخه در سالهای ۹۸۴، ۱۰۶۵ و ۱۰۷۱ نگاشته شده است.

پشت برگ ۲۷۸ سندی ثبت شده از دخالت حکومت رضا شاه پهلوی در انتخابات سال ۱۳۰۷ شمسی در نائین که جالب بنظر می‌رسد. به هنگام فهرست‌نویسی این مجموعه، بدان برخورد کردم. نشر آن برای تاریخ پژوهان عصر پهلوی مفید است.

امروز که سه شنبه هشتم خرداد ماه ۱۳۰۷ است و از نائین سه روز است به اصفهان آمده‌ام این شرح را بیادگار در پشت کتاب می‌نویسم: من با برادر کوچکتر خود که اسمش سلطان خلیل خان است روز چهارم اردیبهشت همین سال از طهران به اتفاق عیال و اولاد برادر بزرگتر خود سلطان محمدخان عامری بنائین حرکت کردیم.

شب را در باقرآباد کاشان مهمان حشمت الله خان داماد خود، و شب دیگر را به نائین وارد شدیم. قصد ما از این مسافرت پروپاگان<sup>۱</sup> جلب توجه مردم بانتخاب سلطان محمدخان به وکالت نائین بود. مردم یکدل و یک جهت به انتخاب سلطان محمدخان حاضر شدند.

پس از چند روز یعنی شنبه ۲۲ اردیبهشت، میرزا علی نقی خان مصباح فاطمی وارد نائین شده و مدعی بودند که از طرف دولت نامزد وکالت نائین است و بقوه قهریه و کیل خواهد شد. گرچه ما و اهالی وقعی را

به اظهارات او نگذاریم اما در موقع تشکیل انجمن نظار معلوم شد اظهارات او مقرون بحقیقت و نظامی هائی که به اسم مراقبت در انتظامات نائین وارد شده بودند شدیداً از او حمایت کردند. انجمن نظار بر خلاف قانون تشکیل شد.

مأمورین حکومت که برادر مصباح باشد باتفاق نظامی‌ها به دهات و حوزه‌های فرعیه رفته مردم را قهراً وادار به دادن رأی به اسم مصباح نمودند. در خود نائین روز شنبه پنجم خرداد ۱۳۰۷ حماة سلطان محمدخان انجمن را بهم زده و روانه تلگرافخانه شدند. نظامی‌ها دو نفر از رؤسای دسته را گرفته و با سایرین بنای زد و خورد گذاردند. زد و خورد بوسیلهٔ اسلحه سرد شد.

وقتی که نویسنده مداخله دولت را بطور حتم فهمیدم همان شب از نائین خارج و روز بعد به اصفهان وارد شدم. از قرار تلگرافات رمزی که از عیال اخوی داشتم سلطان خلیل را از بیرون آمدن تلگرافخانه مانع شدند و در آنجا تقریباً توقیف است. حالا من در خانه همشیره خود نرگس خانم که شوهرش اسماعیل خان صولت‌السلطان است توقف دارم. اتومبیل کرایه کرده و غلامحسین خان خواهرزاده‌ام را با آن برای حرکت عیال خود و عیال اخویم بنائین روانه کرده‌ام.

پادشاه ایران رضاشاه پهلوی است و امورات مملکت بدست تیمور تاش وزیر دربار و نصرت الدوله که پسر فرمانفرما و از شاهزادگان قاجاریه و حالا وزارت مالیه ایران را متصدی است اداره می‌شود. این بود طرز انتخابات نائین. در سایر شهرها هم انتخابات آزاد نیست. کتبه العبد سلطان ابراهیم عامری

